

Sprawozdanie z doskonalenia jakości kształcenia

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego

Rok akademicki 2022/2023

1. Doskonalenie jakości procesu dyplomowania
Studenci sami wybierają promotorów zgodnie z prowadzonymi seminariami naukowymi. Tematy prac magisterskich i licencjackich zatwierdza oraz recenzentów opiniuje rada złożona z przedstawicieli kolegium dziekańskiego i kierowników poszczególnych katedr. Dla prac doktorskich dodatkowo tematy opiniuje Rada Instytutu Nauk Teologicznych UO. Promotor i Rada Instytutu proceduje przebieg przedstawienia pracy doktorskiej do obrony. Wszystkie złożone prace dyplomowe przechodzą przez system antyplagiacyjny OSA i JSA, a wyniki zatwierdza promotor, zgodnie z procedurami zatwierdzania prac w APD.
2. Zapewnianie udziału studentów w badaniach naukowych
Wydział Teologiczny prowadzi różne formy wsparcia studentów w uczeniu się i rozwoju naukowym, takie jak m.in.:
<ol style="list-style-type: none">(1) Koło Naukowe Młodych Teologów; w ramach którego działa prowadzony przez ks. dra Łukasza Florczyka, adiunkta WT, krąg biblijny cieszący się dużym zainteresowaniem studentów, absolwentów i mieszkańców Diecezjalnego Domu Studenta;(2) Regularne konsultacje z wykładowcami (zob. USOS);(3) Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST; wyjazdy w ramach programu Erasmus+, CEEPUS, czy mobilności krótkoterminowej w ramach konsorcjum FORTHEM;(4) Udział w letnich szkołach, takich jak: Międzynarodowa Szkoła Letnia pt. <i>Resources (material and human) as a bioethical challenge</i> (3-9.05.2023); Szkoła Letnia pt. <i>Pedagogia tolerancji. Podążając za Karolem Wojtyłą</i> w Kamieniu Śląskim (23-30.06.2023);(5) Opolskie Forum Teologii – Edycja 2023 na temat wojny i pokoju (02-03.2023);(6) Wielkopostne Wykłady Otwarte pt. <i>Wiara i niewiara w Kościół</i> (02-03.2023);(7) Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. <i>Ikonografie.pl – Kim jesteśmy? Tożsamość ikonografów polskich</i> (22.10.2022)(8) Ogólnopolska konferencja pt. <i>Etyka i fair play na boisku i poza nim</i> (15.12.2022)(9) Międzynarodowe sympozjum naukowe pt. <i>Dokąd zmierza współczesny Kościół</i> (30.05.2023)(10) Seminarium otwarte z wykładem gościnnym ks. prof. Baby'ego Varghese z Indii (17.11.2022)(11) Seminarium otwarte w ramach Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan (24.01.2023)(12) Promocja książek: dr Emilii Lichtenberg-Kokoszki (19.10.2022); ks. dra hab. Damiana Wąska i ks. dra hab. Wojciecha Grygiela (18.01.2023); ks. prof. dra hab. Kazimierza Wolszy (14.03.2023); ks. prof. dra hab. Stanisława Rabieja (19.09.2023)(13) Podróże studyjne krajowe i zagraniczne: na WT UŚ w Katowicach (05.11.2022); do Częstochowy i Krakowa – w ramach wymiany studenckiej z Wydziałem Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Monastyrze (31.05-02.06.2023); do Włoch (24-29.09.2023)(14) Współtworzenie audycji w Radiu DOXA (np. https://doxa.fm/archiwum/youdox-strefa-mlodych/)

- (15) Zaangażowanie w zespole wokalnym *Cantores Opolienses pro Musica Sacra*, działających przy Wydziale Teologicznym UO.

Studenci uczestniczyli ponadto w realizacji projektów badawczych, takich jak: grant z Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach programu *Wsparcie dla edukacji – Edukacja przez sport* (realizowany przy współpracy Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego) oraz międzynarodowy projekt pt. *Wohin bewegt sich die Kirche von heute?* (realizowany we współpracy z Wydziałem Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Monastyrze).

Szczegółowe informacje nt. wyżej wymienionych wydarzeń – zob. M. Potoczny, J. Podzielny, L. Swoboda (opr.), *Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego. Informator akademicki 2023/2024*, Opole 2023.

3. Weryfikowanie efektów uczenia się

Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest zasadniczo semestralnie poprzez egzaminy i zaliczenia (szczegóły warunków zaliczenia danych zajęć dostępne są w USOS), jak również przez oceny cząstkowe czy semestralne, a także przez monitorowanie w ramach seminariów naukowych postępów w redagowaniu prac licencjackich i magisterskich.

Gdy idzie o praktyki ciągłe na kierunku teologia (moduł kapłański i katechetyczny), w roku sprawozdawczym 2022/2023 zostały one w pełni zrealizowane przez studentów roku III w wybranych szkołach na terenie województw opolskiego, śląskiego i mazowieckiego. Studenci pomyślnie zaliczyli praktykę, legitymując się opinią opiekuna praktyk oraz sporządzonym sprawozdaniem (dzienniczkiem codziennych czynności). Każdorazowo po zakończeniu praktyk ma miejsce indywidualna i wspólna ewaluacja praktyk z uczestnikami praktyk, przeprowadzona przez ich koordynatora – ks. dra hab. Jerzego Kostorza, prof. UO. Szczegółowe informacje podsumowujące przebieg praktyk zostają przekazane do Biura Dydaktyki i Spraw Studenckich (Obszaru Praktyk Studenckich). Dodatkowo dla studentów kierunku teologia weryfikacja zdobytej wiedzy teoretycznej i praktycznej jest prowadzona przez Wydziały Katechetyczne Diecezji Opolskiej i Gliwickiej, które dopuszczają do wykonywania zawodu nauczyciela religii (katechety) poprzez wydawanie misji kanonicznej, a także poprzez dalsze hospitacje (od praktyk, po wypełnianie zawodu) przez diecezjalnych referentów katechetycznych.

Jeśli chodzi o praktyki na kierunku turystyka i kultura śródziemnomorska, w roku akademickim 2022/2023 odbyły się one dla studentów I roku drugiego stopnia (magisterskich; moduł: turystyka kulturowa w krajach postbizantyńskich) według ustalonych procedur. Studenci pomyślnie zaliczyli praktykę, legitymując się opinią opiekuna praktyk oraz sporządzonym sprawozdaniem (dzienniczkiem codziennych czynności). Szczegółowe informacje podsumowujące przebieg tych praktyk zostały przekazane do Biura Dydaktyki i Spraw Studenckich (Obszaru Praktyk Studenckich) przez ich koordynatora – ks. prof. dra hab. Norberta Widoka.

W roku akademickim 2022/2023 po raz pierwszy odbyły się praktyki na kierunku orientalistyka chrześcijańska. Studenci II roku studiów pierwszego stopnia (licencjackich) samodzielnie wybrali miejsca praktyk oraz dostarczyli sprawozdania (karty przebiegu praktyk) i pozytywne opinie sporządzone przez opiekunów praktyk. Zbiorcze sprawozdanie z praktyk wakacyjnych zostało przekazane do Biura Dydaktyki i Spraw Studenckich (Obszaru Praktyk Studenckich) przez koordynatora praktyk – ks. dra Łukasza Florczyka.

4. Doskonalenie infrastruktury dydaktycznej

Zasób biblioteczny BWT UO jest podwójny ze względu na źródła pochodzenia zbiorów. Zbiory uniwersyteckie wpływają głównie z egzemplarza obowiązkowego oraz zakupu finansowanego ze środków uczelni. Zbiory diecezjalne (WMSD) utworzone są z księgozbioru WSD z Nysy, książek na bieżąco kupowanych ze środków otrzymywanych z Diecezji Opolskiej oraz licznych darowizn.

W 2023 r. do zbiorów włączono kolekcję orientalistyczną im. Prof. Andrzeja Zaborskiego, poszerzającą zakres gromadzonych zasobów kierunkowych.

Literatura do realizacji dydaktyki dostarczana jest na bieżąco z uwzględnieniem publikacji zalecanych przez sylabusy. Ważnym źródłem umożliwiającym aktualizację literatury jest wymiana publikacji własnych wydawanych przez RW WT UO z innymi ośrodkami teologicznymi w kraju i za granicą. Obecnie funkcjonujący system biblioteczny ALEPH wspiera wszystkie procesy biblioteczne i umożliwia monitorowanie użytkowania książek przez studentów (w listopadzie 2023 r. przewidziana jest zmiana na nowoczesny system chmurowy ALMA).

Należy docenić, że biblioteka WT UO organizuje również szeroki dostęp do źródeł elektronicznych: platformy czasopism UO, książek elektronicznych na platformie IBUK oraz *Ebsco*, pełnotekstowych baz danych specjalistycznych *Alta Serials Plus*, JSTOR, *Index-Theologicus* oraz ogólnouczelnianych baz licencyjnych. Wszystkie zbiory *on-line* można przeszukiwać przez integrującą multiwyszukiwarkę PRIMO, a dzięki narzędziu HAN dostępne są także z komputerów domowych na własny login studenta. Do strony bibliotecznej podlinkowane są także zasoby zdigitalizowanych bibliotek cyfrowych, w repozytorium cyfrowym *Theo-logos* (KUL) oraz zasobach Bazy Wiedzy UO.

Infrastruktura dydaktyczna jest monitorowana w ramach przygotowań do praktyk i szkoleń odbywających się w różnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. Dodatkowo jest monitorowana w okresie praktyki diakońskiej w 12 semestrze (dotyczy modułu kapłańskiego teologii), a także odbywanych przez kleryków staży (w zależności od etapu formacji seminaryjnej).

W budynku WMSD, zintegrowanym z WT UO, od 2021 r. funkcjonuje Diecezjalny Dom Studenta, który zamieszkują uczący się nie tylko na Wydziale Teologicznym, lecz również osoby z innych jednostek UO, a nawet spoza naszej uczelni. To zaś stanowi okazję do zainteresowania studiami na WT UO.

5. Aktualizowanie kart przedmiotów z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych

Karty przedmiotów są opracowywane według ustalonych wzorów przez prowadzących poszczególne zajęcia i przekazywane do akceptacji koordynatorom poszczególnych kierunków studiów. Po uzyskaniu akceptacji są również przechowywane w formie papierowej w realizujących dane zajęcia katedrach.

Na kierunku teologia w ramach współpracy w zakresie projektowania i realizacji programu studiów z pracodawcami realizowany i udoskonalany jest następujący model: tematyka ćwiczeń, praktyk katechetycznych uzgadniana jest z Diecezjalnymi Referatami Katechetycznymi zgodnie z podstawą programową, wypracowaną przez działające wcześniej Komisje Około Konkordatowe. Misja kanoniczna jest wyrazem dopuszczenia absolwenta do wykonywania zawodu w danej placówce szkolnej, podobnie jak dekrety zwierzchników poszczególnych Kościołów lokalnych (opolskiego i gliwickiego) dla absolwentów teologii.

W sposób najbardziej przystępny prowadzony jest monitoring dla absolwentów na kierunku teologia, którzy podejmują pracę jako nauczyciele religii w szkole (katecheci). Monitoring karier zawodowych katechetów (zdobywanie kolejnych awansów w zawodzie nauczyciela) prowadzą Wydziały Katechetyczne Diecezji Opolskiej i Gliwickiej (względnie innych diecezji, gdzie nasi absolwenci znajdują zatrudnienie). Przez pięć lat od momentu zakończenia studiów organizowane są tygodniowe kursy dokształcające, podczas których sprawdza się m.in. jakość uzyskanych kompetencji oraz dalszy indywidualny rozwój zawodowy absolwentów teologii, w tym również udział w warsztatach z duchowości (rekolekcjach).

Dla pozostałych kierunków nie wypracowano dotychczas mechanizmu całościowego przeglądu ścieżki karier absolwentów. Jedynie w pewnym zakresie, poprzez cyklicznie organizowane zjazdy poszczególnych roczników absolwentów, można uzyskać informacje na temat zawodowej ścieżki (kariery) danego absolwenta.

W ramach kierunku turystyka i kultura śródziemnomorska nie został wypracowany model współpracy w zakresie realizacji programu studiów z pracodawcami. Jedynie spontanicznie monitorowany jest udział absolwentów poszczególnych stopni w wyborze zatrudnienia w obszarze poznanych w ramach studiów specjalizacji. Swoistym impulsem do podjęcia pracy w obszarze ogólnie pojętej turystyki jest coroczna propozycja tzw. wyjazdu studyjnego do któregoś z krajów basenu Morza Śródziemnego. W roku sprawozdawczym we wrześniu odbył się wyjazd studyjny do Włoch (m.in. Padwa, Asyż, Rzym), ponadto w ramach praktyk zawodowych (odbywanych podczas letnich wakacji) studenci TIKŚ pochodzący z Ukrainy odbywali praktykę w swoim kraju, a jedna studentka odbywała praktykę w ramach stażu w USA.

Studenci kierunku orientalistyka chrześcijańska brali udział w przeglądzie programu kształcenia, czego efektem była modyfikacja planu studiów (pozytywnie zaopiniowana przez Senat UO). Nowy plan studiów wszedł w życie w roku akademickim 2023/2024. Mimo że kierunek ten nie posiada jeszcze absolwentów (pierwsi absolwenci ukończą studia w 2024 r.), to został on dostrzeżony jako unikalny w kategorii „Studia z przyszłością”. Jego pomysłodawca ks. dr hab. Mateusz Rafał Potoczny, prof. UO, dziekan WT UO, został odznaczony brązowym medalem Ministra Edukacji i Nauki „Zasłużony dla Nauki Polskiej *Sapientia et Veritas*”, w uznaniu zasług na polu badań nad dziedzictwem chrześcijańskiego Orientu.

6. Podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej

Pracownicy naukowo-dydaktyczni WT UO biorą udział w szkoleniach, sympozjach, wizytach na innych uczelniach w ramach stażów naukowych (zob. *Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego. Informator akademicki 2023/2024*, s. 27-42). Nasi nauczyciele akademicy żywo uczestniczą w życiu Kościoła w Polsce (komisje KEP) oraz Kościołów lokalnych (opolskiego i gliwickiego), w konferencjach rejonowych, pracach synodalnych oraz komisji kurialnych. W taki sposób mają dobry wgląd w potrzeby dotyczące przyszłych absolwentów pod względem ich zatrudnienia oraz oczekiwanych kompetencji.

Wydział Teologiczny UO motywuje pracowników do kontynuowania ścieżki awansu zawodowego oraz publikowania w punktowanych czasopismach krajowych i zagranicznych. Wymiernym rezultatem tej aktywności jest przyznana przez Ministra Edukacji i Nauki w przeprowadzonej ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2017-2021 Uniwersytetowi Opolskiemu w dyscyplinie nauki teologiczne najwyższa kategoria A+.

Ks. dr hab. Mateusz Rafał Potoczny, prof. UO

Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia